

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2000-2001

16 MEI 2001

Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 190, 194, 259bis-9, 259bis-10, 259octies en 371 van het Gerechtelijk Wetboek, tot invoeging van artikel 191bis in het Gerechtelijk Wetboek en tot wijziging van artikel 21 van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en werving van magistraten

AMENDEMENTEN

Nr. 32 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 11

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 11. — *De bepalingen van artikel 21, lid 4, van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en werving van magi-*

Zie :

Stukken van de Senaat :

2-639 - 2000/2001 :

- Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.
- Nrs. 2 tot 4: Amendementen.
- Nr. 5: Verslag.
- Nr. 6: Tekst aangenomen door de commissie.
- Nr. 7: Amendementen.
- Nr. 8: Tekst geamendeerd.
- Nr. 9: Ontwerp opnieuw geamendeerd.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

16 MAI 2001

Projet de loi modifiant les articles 190, 194, 259bis-9, 259bis-10, 259octies et 371 du Code judiciaire, insérant l'article 191bis dans le Code judiciaire et modifiant l'article 21 de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats

AMENDEMENTS

N° 32 DE MME NYSSSENS

Art. 11

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 11. — *Les dispositions de l'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats de même que celles de*

Voir :

Documents du Sénat :

2-639 - 2000/2001 :

- N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.
- N°s 2 à 4: Amendements.
- N° 5: Rapport.
- N° 6: Texte adopté par la commission.
- N° 7: Amendements.
- N° 8: Texte amendé.
- N° 9: Projet réamendé.

straten, alsook deze van artikel 259octies, § 2, eerste lid, tweede streepje, en § 3, tweede lid, tweede streepje, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals gewijzigd door deze wet, zijn niet van toepassing op de personen die voor 1 januari 2000 tot gerechtelijk stagiair werden benoemd.»

Verantwoording

Artikel 11 is een overgangsbepaling die verduidelijkt dat het voorgestelde artikel 7 niet van toepassing is op de personen die voor 1 januari 2000 tot gerechtelijk stagiair werden benoemd. Artikel 7 wijzigt artikel 259octies van het Gerechtelijk Wetboek dat de gerechtelijke stage regelt, door eraan toe te voegen dat wat de strafinrichtingen betreft, de externe stage zowel in België als binnen de rest van de Europese Unie verricht kan worden.

Voorgesteld wordt diezelfde overgangsbepaling in te voeren met betrekking tot het voorgestelde artikel 9 dat artikel 21, vierde lid, van de wet van 18 juli 1991 wijzigt door de voorrang af te schaffen die aan sommige kandidaten werd toegekend wanneer zij samen met een plaatsvervangende rechter in aanmerking kwamen voor een openstaande betrekking van magistrat.

Hetzelfde rechtszekerheidsbeginsel vereist immers dat de nieuwe voorgestelde regel, die de voorrang afschaft die met name aan gerechtelijke stagiairs op de plaatsvervangende rechters gegeven werd, niet geldt voor de personen die voor 1 januari 2000 als gerechtelijke stagiairs benoemd werden. Deze personen zijn namelijk begonnen aan de lange gerechtelijke stage teneinde tot de magistratuur (het gerecht) toe te treden met behulp van deze voorrangsregeling. Zonder deze overgangsbepaling zal zich op termijn een probleem wijzen van beschikbare plaatsen waarbij de stagiairs na afloop van hun stage werkloos dreigen te worden. Dank zij deze overgangsbepaling kunnen de personen die voor de lange stage gekozen hebben toen het huidige ontwerp nog niet besproken werd, toch nog deze voorrang genieten op het ogenblik dat zij voor een benoeming in aanmerking komen.

Nr. 33 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 12

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 12. — Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, met uitzondering van de artikelen 3, 5 en 6, die in werking treden op de door de Koning te bepalen datum, en ten vroegste op 1 oktober 2002.»

Verantwoording

Dit amendement heeft dezelfde strekking als het vorige amendement.

Door het vrijstellen van de advocaten met 20 jaar ervaring (of 15 jaar + 5 jaar in een betrekking die een goede rechtskennis vereist) en het instellen van een mondelinge evaluatieproef voor deze advocaten, dreigen artikel 3 (en de artikelen 5 en 6 die ermee samenhangen) het examen inzake beroepsbekwaamheid uit te hollen, dat in principe voorbehouden is aan advocaten met een grondige ervaring aan de balie. Volgens ons zijn zij in tegenspraak met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Zij zouden een voordeeling tot nietigverklaring moeilijk doorstaan, des te meer daar het Arbitragehof reeds een bijna identieke bepaling nietig verklaard heeft in het arrest nr. 53/94 van 29 juni 1994 (*Belgisch Staatsblad* van 3 september 1994).

l'article 259octies, § 2, alinéa 1er, deuxième tiret, et § 3, alinéa 2, du Code judiciaire, telles qu'elles sont modifiées par la présente loi ne sont pas applicables aux personnes nommées stagiaires judiciaires avant le 1er janvier 2000.»

Justification

L'article 11 est une disposition transitoire qui précise que l'article 7 proposé n'est pas applicable aux personnes nommées stagiaires judiciaires avant le 1er janvier 2000. L'article 7 modifie l'article 259octies du Code judiciaire régissant le stage judiciaire, en précisant qu'en ce qui concerne les établissements pénitentiaires, le stage extérieur peut être effectué tant en Belgique qu'au sein de l'Union européenne.

Il est proposé d'appliquer cette même disposition transitoire en ce qui concerne l'article 9 proposé qui modifie l'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991 en supprimant la priorité accordée à certains candidats en balance avec un juge suppléant pour une place vacante de magistrat.

Le même principe de sécurité juridique veut, en effet, que la nouvelle règle proposée de la suppression de la priorité accordée notamment aux stagiaires judiciaires par rapport aux juges suppléants, ne soit pas d'application pour les personnes qui ont été nommées stagiaires judiciaires avant le 1er janvier 2000. En effet, ces personnes se sont engagées dans le stage judiciaire long aux fins d'accéder à la magistrature (siège) en tenant compte de cette règle de priorité. Ne pas prévoir de disposition transitoire posera à terme un problème de places disponibles pour les stagiaires en fin de stage pour qui la seule voie sera alors le chômage. Cette disposition transitoire permet aux personnes qui ont opté pour le stage long au moment où ce projet n'était pas encore en discussion, de bénéficier encore de cette priorité au moment où elles seront susceptibles d'être nommées.

N° 33 DE MME NYSSSENS

Art. 12

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 12. — La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge, à l'exception des articles 3, 5 et 6 qui entrent en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tôt à la date du 1er octobre 2002.»

Justification

Cet amendement s'inscrit dans le même esprit que l'amendement précédent.

Les articles 3 (et les articles 5 et 6 qui y sont liés), lesquels dispensent les avocats ayant une expérience de 20 ans (ou de 15 ans + 5 ans de fonction nécessitant une bonne connaissance du droit) et instaurent un examen oral d'évaluation pour ces avocats, risquent de vider de sa substance l'examen d'aptitude professionnelle, en principe réservé aux avocats ayant une bonne expérience du barreau. À notre sens, ils violent les articles 10 et 11 de la Constitution. Ils ne résisteraient guère à un recours en annulation d'autant que la Cour d'arbitrage a d'ores et déjà annulé une disposition quasi identique dans son arrêt n° 53/94 du 29 juin 1994 (*Moniteur belge* du 3 septembre 1994).

Bovendien dreigt er een tekort aan beschikbare betrekkingen voor de gerechtelijke stagiairs die hun stage beëindigen.

De rechtszekerheid vereist dus dat deze artikelen ten vroegste op 1 oktober 2002 in werking treden, omdat op die datum de personen die voor de lange stage gekozen hadden toen dit ontwerp nog niet besproken werd, wellicht benoemd zullen zijn. Men moet immers rekening houden met het feit dat door de nieuwe regeling van het wetsontwerp, niemand meer interesse zal hebben voor de lange gerechtelijke stage (die toegang verleent tot de magistratuur), noch voor het examen inzake beroepsbekwaamheid.

Het voorgestelde amendement lijkt niet overdreven aangezien, ten gevolge van een amendement van de regering, het voorgestelde artikel 12 in een graduele inwerkingtreding voorziet: voor de inwerkingtreding van de bepalingen van de artikelen 3, 5 en 6 werd een termijn van maximum één jaar ingesteld na de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad*.

Nr. 34 VAN MEVROUW NYSSENS

Art. 9

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 9. — Artikel 21, vierde lid, van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het gerechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en werving van magistraten, gewijzigd door de wetten van 6 augustus 1993, 1 december 1994 en vervangen door de wet van 22 december 1998, wordt vervangen als volgt:

«Indien, behalve een van de voormelde plaatsvervangende rechters, een laureaat van het examen inzake beroepsbekwaamheid, een persoon die de gerechtelijke stage volbracht heeft of een magistraat, die allen gunstige individuele adviezen verkregen hebben, hun kandidatuur indienen voor een benoeming, zal de benoemingscommissie de voorrang geven aan deze kandidaten indien de betrokken plaatsvervangende rechter in de vijf jaar voor zijn kandidaatstelling niet regelmatig rechters of leden van het openbaar ministerie vervangen heeft.»

Verantwoording

Artikel 21, vierde lid, van de wet van 18 juli 1991 zoals gewijzigd door het voorgestelde artikel 9, bepaalt dat indien de plaatsvervangende rechter zijn ambt gedurende vijf jaar regelmatig uitgeoefend heeft, de voorrang aan andere kandidaten gegeven kan worden. Het voorgestelde amendement wil de tekst verduidelijken. Aangezien het de bedoeling is de prioriteit af te schaffen indien de plaatsvervangende rechter vijf jaar zijn ambt uitgeoefend heeft, is het wenselijk, teneinde interpretatieproblemen te voorkomen, te verduidelijken dat indien het om een plaatsvervangende rechter gaat die niet regelmatig rechters of leden van het openbaar ministerie vervangen heeft in de vijf jaar voor zijn kandidaatstelling, de voorrang gegeven moet worden aan kandidaten die geslaagd zijn voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of die hun gerechtelijke stage volbracht hebben, of aan de magistraten bedoeld in artikel 21, vierde lid, van de wet van 18 juli 1991.

En outre, ces articles risquent de poser un problème de places disponibles pour les stagiaires judiciaires en fin de stage.

La sécurité juridique commande dès lors que l'entrée en vigueur de ces articles soit, à tout le moins, fixée au 1er octobre 2002, date à laquelle les personnes ayant opté pour le stage long au moment où ce projet n'était pas encore en discussion seront susceptibles d'être nommées. Il faut en effet considérer que vu les nouvelles règles instaurées par le projet de loi plus personne à l'avenir ne sera tentée par le stage judiciaire long (permettant l'accès au siège) ni par l'examen d'aptitude professionnelle.

L'amendement proposé ne semble pas excessif dès lors que, suite à un amendement du gouvernement, l'article 12 proposé prévoit désormais une entrée en vigueur échelonnée: il a été prévu un délai maximum d'un an à dater de la publication au *Moniteur belge* de la loi, en ce qui concerne l'entrée en vigueur des dispositions des articles 3, 5 et 6.

N° 34 DE MME NYSSENS

Art. 9

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 9. — L'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats, modifié par les lois des 6 août 1993, 1er décembre 1994 et remplacé par la loi du 22 décembre 1998, est remplacé par ce qui suit:

«Si, outre un des juges suppléants précités, un lauréat de l'examen d'aptitude professionnelle, une personne qui a terminé le stage judiciaire requis ou un magistrat, n'ayant obtenu que des avis individuels favorables, présentent leur candidature en vue d'une nomination, la commission de nomination accorde la priorité à ces candidats si le juge suppléant concerné n'a pas remplacé régulièrement au cours des cinq années qui précèdent sa candidature soit des juges, soit des membres du ministère public.»

Justification

L'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991 tel que modifié par l'article 9 proposé dit: «si le juge suppléant a exercé régulièrement sa fonction pendant cinq ans, la priorité peut être accordée à d'autres candidats». L'amendement proposé vise à clarifier le texte. L'intention étant de supprimer la priorité si le juge suppléant a cinq ans d'exercice, il est préférable de préciser pour éviter les difficultés d'interprétation que s'il s'agit d'un juge suppléant qui n'a pas remplacé régulièrement des juges ou des membres du ministère public pendant cinq ans avant sa candidature, la priorité doit être accordée aux candidats ayant réussi l'examen d'aptitude professionnelle ou ayant terminé le stage judiciaire ou aux magistrats visés à l'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991.

Clotilde NYSSENS.